

ንቅሕ ደቦና

ሂሳብ መኸታ

‘ጌጋ ንቡር እዩ።’

‘ጌጋ መናብርትና እዩ።’

‘ፍጹም ሰብ ዝበሃል የለን።’...

ጌጋ ብምፍጻምና ሕማቅ ከይሰመዓና ከይንሓዘንን፡ ዘደዓዕሱ ብርክት ዝበሉ ብሂላት’ዮም ዘለዉና። ኣብ ውልቃዊ ዕቤትን ዓወትን ዘጽንዑ ተመራመርቲ’ውን፡ ጌጋ ምፍጻም ንቡር ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ዕቤትን ትምህርትን ኣገዳሲ ምዃኑ’ዮም ዝገልጹ። ኣብ ሓቂ መጻእና ግን ከም ጌጋ ምፍጻም ገይሩ ዘፍርሓና ኮኾኑ የለን። ካብ ቍልዕነትና ጀሚርና፡ ‘ተጋጊኻ’ ትብል ቃልን ብቐይሕ ቢሮ ገይሩ ዝሕንጠዎ ናይ ኤክስ ምልክትን፡ ኣዚና ኢና ንጸልእ። ኩሉ ሰብ ነቲ ኣብ ላዕሊ ተዘርዘሩ ዘሉ ብሂላት ይጸምኑ እዩ። ንነብር ክሳብ ዘለና ጌጋ ክንፍጽም ምዃንና ንፈልጥ ኢና። እንተኾነ ዝበዛሕና ኣብ ሰራሓትና ጌጋ ከይርከበና ብፍርሕን ሸቕራን ንግብ። ጌጋ ምስ ፈጸምና ንክሕደ ወይ ንክልእ ከላግብሉ ንረኣ። ኣዘዮም ውሑዳት ሰባት ጥራይ’ዮም ጌጋ ምስ ፈጸሙ፡ ጌጋኦም ብምእማን ሓላፍነት ዝወሰዱ። ዝኾነ ሰብ ጠምዮ፡ በለዎ፡ ተጸሊኡኒ፡ ተግደተ... ክብል ኣየጸግዎን እዩ። ‘ተጋግዮ’ ክንብል ግን ዓቕብ ትኾና። እዎ ጌጋ ምፍጻም ንቡር ድዩ? ንቡር እንተ ኾይኑ ደኣ፡ ጌጋና ክንቅበል ንምንታይ’ዩ ዝኾብደና?

ጌጋ ዝበሃል ግን እንታይ እዩ?

ፈለግ ልቢ ምስ ቁጽርና ንላላዮ ጌጋታት፡ ብወለድናን ካልኣት ብዕድመ ዓበይቲ ዝኾኑ ኣባላት ሕብረተሰብናን ዝንገረና እዩ። ‘ንግቢ ምድፋር ጌጋ’ዩ፡ ‘ኣብ ቅድሚኻ’ዩ ዝብላዕ፡ ‘ንኻልእ ቁልጥ ምህራም ጌጋ’ዩ፡ ‘ምሕላው ነውሪ’ዩ። ... ዝብሉ፡ ዝበዘሉ ምስ ጥራልን ስነ-ምግባርን ዝተሓሓዙ እዮም። ቁልዑ፡ ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፡ ተጸረርቲ መምርሒታት ስለዝወሃቡ ድንግርግር ይብሉምዮ። ‘ምሳኻ ዝጸወት ቁልጥ ኣይህረምን’ዩ፡ ጌጋ እዩ፡ ክንብሎም ጸኒሕና፡ ብኻልእ ቁልጥ ተሃሪሙ ምስ መጽሓፍ ግን ብሕርቃን ‘ዘይተላላዎ ዝኾነኻ’ ኢልና ኣንጻር መምርሒና ንኸይድ ኢና። እዚ፡ ‘ፍጹም ሰብ የለን ንሕና’ውን ንጋገ ኢና’ ኢልና ክንሓልፍ።

ጉድኒ ጉድኒ ጥራላዊ ዘይቅቡላት ንጥፈታት፡ ንድሕነትናን ድሕነት ኣክባቢናን ኣብ ሓደጋ ዘእትወ ንጥፈታት’ውን ‘ጌጋ እዮም’ ብምባል ንመሃርም። ሓቂ፡ ውዑይ ነገርን ኤለትሪክን ምሓዘ፡ ኣብ ቀላይ ምሕንባዕ፡ ኣብ ጸርግያ ምጽዋት፡ ፍዮሪ ምቕንጣብን ካልእን ጌጋ ምዃንም ብምንጋር ከነወግዶም ከም ዘለና ንምክር። ቁልዑ ዝዚ ምስ ድሕነት ዝተሓሓዘ ሕግታት፡ ሳዕቤኑ ሸዑ

ቶጌር ካይቶጌር ጤክ’ዎ!

ጌጋና ክንቅበል ሰከምንታይ ይኸብደና?

ንሸዑ ስለዝርእዩ፡ ንክርድእዎም ኣይጽገሙን እዮም። እቲ ጥራላዊ ሕግታት ግን ልዑል ብልሕን ልዑን ስለዝሓትት፡ ንክርድእዎ ግዜ ክወሰዱ ይኽእሉ።

ናይ ትምህርቲ ዕድሜና ኣኼሉ ናብ ቤት ትምህርቲ ክንመላለስ ምስ ጀመርና፡ እቶም ኣብ ቤትናን ክባቢናን ዝተመሃርናዮም ሕግታት ኣብ ቦትኣም እንክለወ፡ ብመለክዒ ኣካዳሚ ጌጋን ቅትዕን ብዝብል ሚዛን ክንዕቀን ንጅምር። ንሰብኣውነት፡ ባህልን ልምድን ሕብረተሰብ ኣብ ግምት ዘእተወ ‘ሰርዓተ-ሕጊ’ ኸኣ ብግቢኡ ጌጋን ቅትዕን ብምባል ሓላፍነት ንጥፈታትና ከም ንሰከም ይገብር እዩ። ወለዱ፡ ክባቢ፡ ቤት ትምህርቲ፡ ሰርዓተ-ሕግን ካልኣት ኣካላትን ብመንጽር ዘለዎም ሕግታትን ኣካይዳን ጌጋን ቅትዕን ዝብል ፍልልያት ኣቐሚጦም ይርከቡ። እዞም ኣካላት ዘቐመዎም ቅድመ-ኹነትን ሕግን ምስ ንጥሕሱ፡ ‘ጌጋ ፈጸምኩም’ ተባሂሉ ሓላፍነት ከም ንሰከም ይግበር። ናይዞም ኣካላት ሕጊ፡ ዝበዘሉ ተመላላኢ’ዩ ክንብል ንክእል፡ ሓደ ኣገባብ ‘ኣተኣራርማ ጌጋ’ ኣለዎ ግን ክበሃል ኣይክእልን።

ጌጋ፡ ሕግታት ናይዞም ዝተዘርዘሩ ኣካላት ካብ ምጥሓስ ዝሰዕብ ውጽኢት እዩ። ንምንታይ ሕጊ ንጥሕሱ? እንተ ኢልና ግን ብዘተኮ ምክንያት ክህልዎ ይኽእል። ኣፍልጦ ዘይምህላው፡ ግቡእ መረዳኢታ ዘይምህላው፡ ዕድመ፡ ጥዕና ምስኣን፡ ማሕበራ ቍጠባዊ ቅልውላው...። ገሊኡ ጌጋታት ኣፍልጦ ብምዕባይ ክውገድ ዝኽእል’ዩ። ሰቲኻ መኪና ምምራሕ፡ ኣፍልጦ ብምዕባይ ብቐለሉ ክውገድ ዝኽእል ጌጋ ክኸውን ከሎ፡ ኣብ ሕሳብ ገንዘብ ምግጋይ ከተወግድ ምፍታን ግን ዝለዓለ ምልክትን ብቐዓትን ይሓትት። ካብ ቍጽጽርና ወጻኢ ዝኾኑ ከኻታት’ውን ንክንጋገ ጠንቁ ይኾኑ እዮም።

ሓደ፤ ኣብ መንጎ ሓሳብን ትግባረን ጋግ ምስ ዝጸንሕ፡ ካብ ወረቐት

ናብ ትግባረ ኣብ እንሰጋገረሉ ግዜ፡ ጌጋ ክንፍጽም ልዑል ተኽእሎ ኣሎ። ብሓሳብ እንገብር ውጥናት፡ እንተሰ ካብ ጥሕዲ መጽናዕቲ እንተሰ ካብ ግምትና ወጻኢ ሓደሹቲ ለውጥታት ምክንያቲ፡ ኣብ ባይታ ዘይሰገሩ ብድሆታት ይጸንሑና እዎ ውጥናና ክፈሸል ይኽእል።

ክልተ፤ ኣብ መጻኢ ከንገፍ ዝኸኸል ነገር ክንፈልጥ ካብ ዘይምኽኸል ዝሰዕብ ጌጋ እዩ። ኣብ ዓመተ 2020 ዘንገሪ ዓለም-ለኻዊ ክሳታትን ዕንወትን ብሰንኪ እቲ ዘጋጠመ ዘይተጸበናዮ ተላባዒ ሕግም ሻይረስ ኮረና እዩ ነይሩ። ሰቡ ብዘለዎ ብልሒ ኣእምሮ ተጠቐሙ ብዛዕባ መጻኢኡ ክሓሰብን ክውጥንን ይኽእል እዩ። መጻኢኡ ክፈልጥ ግን ኣይክእልን። ስለዚ’ዩ ኸኣ ወለድና፡ ‘ዘውዓለ ከውዕለና እዩ’ ዝብሉ።

ጌጋና ንኸይንቅበል ዝጸልዎ ረጃቢታት

ትጽቢት ሕብረተሰብ

ኩሉ ሰብ ብኣፋ ‘ሰብ ፍጹም ኣይኮነን’፡ ‘ጌጋ ንቡር እንድዩ፡ ካብ ጌጋኻ ጥራይ ተመሃር’ ይብል። ብልቡ ግን ‘እንታይ ወሪድዎ’ ታ እቲ እከለ፡ ዓይኑ እናረለየ ዝዚ ዝገብር ወደይ፡ ‘ገ እናበሉኻ ዶ ትጋይ’፡ ‘እምበርዶ ምስ ውጥኡ’ዩ ነይሩ። እናበለ ኸኣ ሓመድ ይገብረኩ። ኣብ ቅድሚኹ፡ ጌጋ ብምፍጻምካ ብዘተኮ ክትገሂ ከም ዘይብልካን መምሃሪ ከም ዝኾነን ክሰብኩ ጸኒሖም፡ ሕቕኻ ህብ ምስ ኣበልካዮም ብሕሚት ኣትብላዕ ኣይትሰተ ዝገብሩ ኸኣ ኣለዉ። ጌጋና ንኸይንቅበል ሓደግ ጽልዎ ካብ ዘለዎም ሓደ፡ ሕብረተሰብ እዩ። ሕብረተሰብ ብዛዕባ ጌጋን ቅትዕን ዘለዎ ኣተሓሳስባን እምነትን ከልምዕን ከጥፍእን ይኽእል። ብኣፋ መግር እናተዛረበ ንዝተጋገዩ ኣካሉ ግን ከም ንፍ ዝቐጽዕን ዝገጽልን ሕብረተሰብ ምስ ዝኸውን፡ ክልተ ሳዕቤን ከኹትል ይኽእል። ቍግዳይ፡ ጌጋ ንኸይፍጽም ኣዘዩ

ሰኩፍን ፈራሕን ኣባል ከም ዝህልዎ ይገብር። እቲ ኻልኣይ ከኣ ጌጋ ምስ ተፈጸመ ጌግኡ ዘይቅበልን ካብ ጌግኡ ዘይመሃርን ኣባል ይኹሰሱ። ብልሳንና፡ ‘ሰብ ፍጹም ኣይኮነን’ እናበልና፡ ብተግባር ግን ደቅና፡ ሰራሕተኛና፡ ወለድና፡ መምህራንና፡ ሓለፍትናን ካልኣትን ፍጹማት ክኾኑ ምጽባይ፡ ነቲ እንብሎ ዘይንጸምዮ ምዃንና ዘርኢ እዩ። ስለዚ፡ እቲ ንብሎ ክሳብ ዘይንበርኖና፡ ኣብ ጌጋ ዘለና መረዳኢታ ክዓብን ካብ ጌጋና ብምምሃር ዝሓሸና ሰባት ክንከውንን ኣይክነፍቅድን ኢና።

ሰርዓተ-ትምህርቲ

‘ሕማቅ ተመሃራይ ዝበሃል የለን’ ‘ንኹሉ ተመሃራይ ማዕረ ብቐዓት ሓንጉል’ዩ ዘለዎ። እናተባህለ ክዘረብ ንሰምዕ ኢና። ኣብ መርመራ፡ ብዘተኮ ጌጋ ንዘረኸበ ተመሃራይ፡ ዘመዘገዐ ድኹም ውጽኢቱ ከይኣኸሎ መምህሩን ወለዱን ክጸልእዎ ኸኣ ንርኢ። ከይተጋገዩ ክመሃር ዝኽእል ተመሃራይ ከም ዘየለ እናፈለጥና፡ ንተመሃሮና ጌጋ ኣልዎ ኮይኖም ክዓብዩ ምጽባይ ዘይጭቡጥ ትጽቢት እዩ። እዚ ዘይከውንንታዊ ትጽቢት፡ ተመሃሮ ኣቐልብኡም ፍልጠት ኣብ ምቕላም ኣብ ክንዲ ዝኸውን፡ ጌጋ ኣብ ምውጋድን ነጥቢ ምእካብን ኣድህሪም ይሰረቑ። ኣብ መሰርሕ ምምሃር ምስትምሃር ከኣ ኣሉታዊ ጽልዎ ከሰዕብ ይኽእል። ብተወሳኺ፡ ጌጋ ኣብ ዝፍጽሙሉ ግዜ ዘይተደለየ ጸቕጢ ክሰምዖምን ካብ መቐጻዕቲ ንምህዳም ዘይምስገናት ባህርያት (ጌጋ ምሕባእን ምሕላውን) ከማዕብሉን ይዕድም። ኣካዳምያዊ ግምገማ ንኣካዳምያዊ ንጥፈት ካብ ምግምጋም ሓሊፋ፡ ንእንታይነት ተመሃሮና መገምገሚ ምስ እንጥቀመሉ፡ ኣብ መንነት ተመሃሮና ሃሲዩ ክንፈጥር ንክእል። ኣካዳምያዊ ውጽኢት ምስ ካልእ መዳያት ህይወት ምትእስሳር የብሉን ማለት ኣይኮነን። እንተኾነ፡ ቍግዳምና ‘ሰርዓተ-ትምህርትና ኣብ ካልእ መዳያት ህይወት ተመሃሮ ጽልዎ ክፈጥር፡ ከም ዕላማ ሒዘና ንጥፈት ፈለግሉ ዲና?’ ኢልና ምሕታት የገድሱ።

ሕሉፍ ተመክሮ

ዕንጸይቲ ትቕርጽ ማሸን ሒዘና ከለና፡ ብዝፈጸምናዮ ንእሽተይ ጌጋ ኢድና ምስ እንቐረጽ፡ ዝፈጸምናዮ ጌጋ ሳዕቤኑ ዓቢ ብምዃኑ ዝተበገሰ፡ ነታ ማሸን እናኸንጸኢ እንርዕድ ክገብረና ይኽእል። ሕሉፍ ተመክሮና ዘሰክሕ ሳዕቤን ምስ ዘኸተለልና፡ ‘ጌጋ ንቡር’ዩ ኢልና ክንሓሰብ ኣይንኽእልን። ከም ሳዕቤኑ ኸኣ ደጊምና ንኸይንጋገ

ዘይተደለየ ፍርሒ ይሰመዓና። ሕሉፍ ተመክሮና፡ ኣብ ጌጋ ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብ ሰራሕ፡ ዝምድና፡ ብዓቢኡ ኣብ ህይወት ዘለና ኣረኣኢያ ከይተረፈ፡ ርድኢትና ክንቅይርን ተሰፋ ክንቁርጽን ክገብር ይኽእል። ኣብ መልቀቕ ፈተና ማትሪክ ዝተረፈት ተመሃሪት፡ ዳግማይ ኣብ ትፍተነሉ ግዜ፡ ምስ ተመክሮኡ፡ ዝሓሸ ናይ ምሕላፍ ዕድል ኣለዎ። ኣብ ፈተና ዝከበረ ሕቶታት ደጊማ መኣሪምታ ብምግባር፡ ተወሳኺ ፍልጠት ክትድልብ ትኽእል። ኣብ ግዜ ፈተና ዘንገፍ ጸቕጢ ትፈልጦ እዩ። ትሕዝቶ ሕቶታት ቍግዳ ሰለእትፈልጦ፡ ዝሓሸ ምድላዎት ክትገብር ትኽእልን ተመክሮኡ ካልእ ብልጫታት ክቐርብላ ይኽእልን። እንተኾነ፡ ኣብ ዝሓለፈ ማትሪክ ዝገበረቶ ጌጋ፡ ምስ ዘይተመሃረሉን ‘ንቡር እዩ’ ኢላ ምስ ዘይትሓሰብን፡ ካልኣይ ፈተና ኣብ ትወሰደሉ ግዜ ኣዕናዊ ጽልዎ ክገብር ይኽእል። ሓንሳእ ምስ እንጋገ፡ ኣብ ተመሳሳሊ ንጥፈት ዳግማይ ጌጋ ክንፍጽም ዝተሓተ ዕድል’ዩ ዘሎ። ምክንያቲ፡ ኣእምሮና ጌጋ ምስ ፈጸምና ዝወሰደ ትምህርቲ ስለዘለዎ፡ ዳግማይ ተመሳሳሊ ንጥፈት ምስ እንግዳይ ካብ ሕሉፍ ክንመሃር የዘክረና እዩ። እዚ ግን ኣብቲ ዝተፈጸመ ጌጋ እወታዊ መረዳኢታ ምስ ዝህለወና ጥራይ ኢና ክንመሓየሽ ንክእል። ኣብ ሕሉፍና ዝገበርናዮ ጌጋ ምስ ዘሰክሓና፡ ተመሳሳሊ ኣጋጣሚ ደጊሙ ምስ ዘጋጥም፡ ኣእምሮና ካብ ፍርሒ ዝተበገሰ፡ ከነወግዶ’ዩ ዝግድድና። በዚ ምክንያት እዩ ኸኣ መኪና እናዘወሩ ሓደጋ ዘጋጠምን ሰባት፡ ነቲ ጌጋ ‘ንቡር’ዩ፡ ወይ ‘ሓደጋ ወዝቢ’ዩ፡ ኢሎም ምስ ዘይሓሰቡ ዳግማይ መኪና ንኸይመርሑ ዝውሰኑ።

ኣብ መዓልታዊ ንጥፈታትና ጌጋ ክንፍጽም ንቡር እዩ። ኣሕዋትና፡ ደቅና፡ መሳርሕትናን ሓለፍትናን እውን ሰብ ክሳብ ዝኾኑ፡ ጌጋ ክፍጽሙ ንቡር እዩ። ዝበዘሉ ኣብ ንጥፈት ዝርከቡ ሰቡ፡ ዝበዘሉ ክጋገ ይኽእል። ጌጋኻ ዘይምቐባልን ካብ ጌጋኻ ዘይምምሃርን ግን መሰርሕ ዕቡዩት ስለዝገትእ ክንቃለዕ ዘለና ኣሉታዊ ልምዲ እዩ። ብውልቅና፡ ትሕትና፡ ንክንመሃር ክፍኣት ኣእምሮ፡ ሓላፍነት ምውሳድን ብቐዓትና ንምምሓያሽ ምጽግርን ምስ እነዕቢ፡ ካብ ግዜ ናብ ግዜ ጌጋ ከነውሕድ ንክእል። ብደረጃ ትካል ከኣ ተመክሮ ክንለዎዎባ ባይታ ዝኸፍት ሰርዓተ-ምጋም፡ ድልዳል ሰርዓተ-ስነ-ምሕደራ ፍልጠትን ምስ ዝግብ፡ ጌጋ ከነውሕድ ንክእል። መጀመርያ ግን ‘ጌጋ ምፍጻም’ ኣገዳሲ ረጃቢ ሕግታትን ዕቤትን ከም ዝኾነ ኣሚንና ሓደሽ ሓሳባት ንምፍታንን ምግጋይን ዘይጸባእ ክፍት ኣእምሮን ምቕጻ ባይታን ምህናጽ የድሊ።

ሪፖርታጅ

ዘክሪ ዓለምላካዊ መዓልቲ መግቢ

“መሰል ንመግቢ፡ ንዝሓሸ ህይወትን መጻእን”

ሓመድን ማይን፡ ኣብ ልምዓት ዘራክቲ ኣብ ልምዓት ኣትምልትን ፍረታትን ኣብ ልምዓት ጸቡ ኣብ መፍረ ደርቡ፡ ኣብ መፍረ ንዘዘን ኣብ ምግባራት ስርገላዊ

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ብ16 መስከረም ዝሆል ዓለምላካዊ መዓልቲ መግቢን ብ17 መስከረም ዝሆል ኣህጉራዊ መዓልቲ ምውጋድ ድኻብን ብተኩር ኣብ ሆቴል ማይ

ሚኒስቴር ኣኒራይ ቦርህ

ኣካሊ ብድመቓ ምድላዎት ተዘኪረ፡ ዓለምላካዊ መዓልቲ መግቢ “መሰል ንመግቢ፡ ንዝሓሸ ህይወትን መጻእን” ኣብ ትሕት፡ ዝሆል ቲዎ ክትባከር ኮሎ ኣህጉራዊ መዓልቲ ምውጋድ ድኻብን ድግፍ “ብቐጥታ ተቐጺሮ ዕቡዩን ምውጋድ ድኻብን” ኣብ ትሕት፡ ዝሆል ቲዎ ዝተሓረፈ ርብሪብ ተባህሪ፡ እዞን ቦላት፡ ብምትሕብር ሚኒስቴር ስርገላዊ ንግሥት

ሚኒስቴር መሓመድ ኣው ዳር

ልምዓት ውድብ ስብራት ሃይራትን ውድብ መዝገብ ስርገላዊ እዞን ተኻይሮ፡ ኣብቲ ዓመታዊ ጸንቡ፡ ሚኒስቴራት፡ ኣምሳሪራት፡ ሳሊምት ሓላፊት መግቢን ዲፕሎማቲካትን ኣብቲ ውድብ ስብራት ሃይራት ኣብ ኣርቲራ፡ መራሕቲ ሃይማኖት፡ ስራሕተኛታትን ሚኒስቴር ስርገላዊ ብርክት ዝሆሉ ዕዳማት ኣጋይሽ ተረኪፎም ነደርዎ፡

ኣብቲ ኣጋጥሚ ቃል ዘምህሮ ሚኒስቴር ሚኒስቴር ስርገላዊ ኣቶ ኣኒራይ ቦርህ እዩ፡ ሚኒስቴር ኣኒራይ ምርጫ ውሕሳብ መዓዛውን መግቢ፡ ዝክኸል መግቢ ምርጫ ባራይ ዘይቲ እትባል ምርጫ ሃላፊ ኮሎናል ዘይቲ ኣብቲ ውሕሳብ ዘይቲ መግቢ፡ መግቢ ከምዘይቲ ብምዝኸፈ፡ ዝተከበሰ መግቢ ምምጋቤ ባራይ ጸገም ዘኮበሰ ስለ ዝኸኸ ኣብ ጎዳኣት ታህባሊያን ኮሚሽንን ናጻ ዝኸፈ መግቢ ምምጋቤ ብቐጥታ መቐጻጸር ስርገላዊ ክኸውል ኣደራ ኣገዳሲ ምዃን ሓብሩ፡

መግቢ ደድሕሪ ኣየርን ማይን ኣብ ሳልሳይ ደረጃ ተሰጸው ዝርከብ መሳሪታዊ ጠለብ ወዳሰብ እዩ፡ መግቢ ክጸፍ እቲ ዝሆል ምዃን፡ መዓዛዊ ምጠን ዋጋ ንኸህሉ ተግዳሖ፡ ውሕሳብ ቐጻልነትን ዘለዎ ክኸውን ደግ ይግባዩ፡ ሚኒስቴር ስርገላዊ ከኣ እዞን ዝተጠቐሰ ሃዮቤታት ዘምልኡ መግቢ ምቕራብ ቐጻሊ ጸርታት ኣብ ምክደድ ደርብሰ ኣሉ፡

መዓዛዊ መግቢ፡ ሓደ ካብቶም ኣገደሰቲ ባራታት ምርጫ ውሕሳብ ባራይ እዩ፡ ንኣብቲ ብደብኡ ክርከስ ዘድልዩ መዓዛታት ምምጋብ ደግ ኣገዳሲ እዩ፡ ጉድለት ብቐጥታ መዓዛ ግፍ፡ ኮም ጸባይ ክረገግ ስዓር ስምዖንን ዝኣመሰሉ ማእሊዮ ዘይብሉም ስምዖን ዘኮበሰ ምዃን ኣይሰሉትን፡

ንዝተሓለፈሽ ዝተሓሰረን ዓለማዊ ስርገላዊ መግቢ ኣብ ምዃን ብምጋታው፡ ውሕሳብ መዓዛውን መግቢ ንኸህሉ ንኸደረገጽ ዝከኸሉ ነገራት ብይይ ተኩር ቅልጽም ምምጋብ ከምዘደሊ ዝሆል ኣቶ ኣኒራይ ነዚ ምትግባር ከኣ ምትሕብር ናይ መግቢቲ ሓረጎታት፡ ስራ ፍልጠታውያንን ተጠቐምቲ ኣብቲ ከምዘደሊ ኣዘኻኸሩ፡ ብተወሳኺ፡ ቐጻልነት፡ ብተሕትት፡ ምዕቃብ ባራይዳዊ ጸጋታትን ምትግባር ብኸኸት መዝገብን ምዃን ኣገዳሲ ምዃን ኣሰማራሉ፡

ኣብዚ እዞን፡ ኣብ መላእ ዓለም ዝርከቡ ሓረጎታት፡ ከርሲ ናይ መላእ ህዝቢ ዓለም ምምጋብ ኣኸሉ ዝርከቡ መገብን መግቢ ከፍርድ ግብረ ጸባይ፡ እንተኾነ ኣሁን 733 ሚልዮን ካብ ህዝቢ ዓለም ብሰጸኡ ግብረታት ክሰማዊ ዋጋን ዘይምዃራይት ቁጠባዊ ብኸኸት ተኻቶ ደርብቲ፡ ልሳሊ 2.8 ቢልዮን ህዝቢ ከኣ ብሰጸኡ ትኩረት ገዝዮም ግብረ ጸባይ ዝህብ ኣመጋገብ ከዘውገር ኣይክእልን ዘሉ፡

ዘኣቕዑ ዘይብሉ ስርገላዊ ኣይዳ ጠንቂ ምክብራድ ህይወታዊ ብተሕትት ኣብ ርክሲ ምዃን፡ ኣምራጻታት ከይህሉ ዝከበር እዩ፡ ኣብዚ እዞን፡ ቁጽሪ ናይቶም ንመግቢ ዘበልጹ ኣትኩልቲ እንክህሉን ዓላታትን ብተግጽፊ ኣንክሳታሉ ደርብቲ ህይወታዊ ብተሕትት ብመገጸር ወጽኢታውት መዝገብ ስርገላዊ ኣደራ ኣገዳሲ ምዃን ዝሆል ኣብቲ ኣጋጥሚ ቃል ዘምህሮ ግብረዊ ወከል ውድብ መዝገብ ስርገላዊ ኣብ ኣርቲራ ሚኒስቴር መሓመድ ኣው ዳር ህይወታዊ ብተሕትት ንኣመጋገብ ስለዘህቡሉ ከምኡውን ቐጻልነት ስርገላዊ መዝገብ ስለዘከብሩ ክሰማዊ ምቕደር ኣብ ቦታኡ እንክሉ ህዝቢ መዓዛዊ መግቢ ንኸኸሰ ኣደራ ሓገዚ ምዃን ኣመልኪቲ፡

ጉድለት ኣመጋገብ ብዘተራጎሞ መልካፍቲ ኣብ ከላቲን ሃይራትን ማሕራ

ቁጠባዊ ጉድለታትን ደርብ ኣሉ፡ ብደረጃ ዓለም ብሰጸኡ ዝርከብ ዘሎ መገብ ናይ ዋጋታት መግቢ፡ ሰባት መዓዛ ዝውሓድምን ስብራትን መዓዛታት ክመርጹ ይግደዱ ኣለው፡ ብይዳቲ ተጠቐምቲ እዮም ንኸኸፈሎም ብተኸህ ሃልኪ ዘይተቲ ግን ከኣ ባራይ ዘይህቡ ዓይነት መግቢ ካብ ግብ ናብ ግብ እናወሰነ ደመጸኡ ኣሉ፡ ጠንቂ ናይዚ ከኣ ዘኣቕዑ ዘይብሉም ከምኡውን እኸሉ መዓዛውን ብተከታታውን መግቢ ኣውሓድም ባራይ ከረገገዱ ዘይክእሉ ስርገላዊ ስርገላዊ መዝገብ ከምዘኸፈኑ ሚኒስቴር መሓመድ ኣሰማራ ኣሰማራ፡

ውሕሳብ መዝገብ ኣመጋገቡ ምስ ጉዳይ ምርጫ መሰል መግቢ ተጽዕኖም ዝኸፈኑ ኣገደሰቲ ኣምራት ምዃንም ዝከኸሰ ሚኒስቴር መሓመድ ጉዳይ ግምገማት ከይረታቱ ዘኣቕዑ ሰባ ምርጫ ዝክኸል ከምዘይቲ ኣረጻጸ፡ እኩ ወሲኹ መግቢ፡ ኣርቲራ ዘኣቕ ውሕሳብ መግቢ ምርጫ ኮም ቐጻማት ሓዘ ብምህላእ ግብረ ጸባይ ከርከስ ከምዘኸፈኑ ብምዃን፡ ዘሉ ሚኒስቴር ስርገላዊ ኣቶ ኣኒራይ ኣብ ስርገላዊ “ውሕሳብ መዓዛውን መግቢ ንኸህሉ ኣብ ከላ” ኣገደሰ ኣሉ፡ ውድብ መዝገብ ስርገላዊ ደግ ነዚ ተግባር እዚ ኣብ ምድራኽ ብምህላእ ግብረ ጸባይ ከምዘርከስ ኣረገገ፡

መሰል ህገዳሴ ዓላታት ሓደ ካብቲ መግቢ፡ ኣርቲራ ብቐጥታ ዝሆል ዘሎ ስምዖን እዩ፡ እዚ ከኣ ሞገድ

ኣድ ናይቲ ሚኒስቴር ስርገላዊ ብሞዚኡ ዝኸፈኑ ዘሎ ምርጫ ውሕሳብ መግቢ ከይቲ ደርብቲ፡ ኣብ ግብ ናጸኦ፡ 110 ዓላታት ክኮራ ከለዩ ኣብዚ ስጅ ግብ ግን ብዘከኣ ዓላታት ናብ 810 ደቡ ኣሉ፡ ምህጽ ናይዘን ዓላታት፡ ንፍርድ ኣትምልቲ ብኸኸት ስጅ ክብ ከሆሎ ከሉ፡ ንፍርድ ፍጥታት ደግ ብገ1 ሚኒስቴር ኣብደዎ ደርብቲ፡ ብኸኸት ኣብ ሃርፍ ዝሆል ዘለዎ ዓላታት ከኣ ነቲ ብሚኒስቴር ስርገላዊ ካብ 2024 ክሰብ 2028 ክትግባር ተኣገጸ፡ ዘሎ መደብ ምርጫ “ውሕሳብ መዓዛውን መግቢ ንኸህሉ ኣብ ከላ” ንኸጠነ ኣኸልዎ ኣሉ፡

ብተወሳኺ፡ ሚኒስቴር ስርገላዊ ቁጽሪ ብዘተራጎሞ ስምዖን ዝሆል ብዘከኣ ከብቲ ምትግባሩ ካብ 2013 ጀምሩ ምዃን ኣሁን 2.5 ሚልዮን ከብቲ ብምዃራይ ንቐረብ ባራይ ስጋ ውሕሳብ ጸብ ውጽኢት ጸብ ብተግጽፊ ክኸልል ይገደዎ ኣሉ፡ መፍረ ደርቡውን ሓደ ካብቲ ኣብዚ ስጅ እዞን ጸብጉ ዝርከቡ ዘሎ ስምዖን ከይቲ ክሰብ ስጅ ከብ 6 ሚልዮን ጨቓውቲ ንተረጎቦት ዓዳላ ደርብቲ፡ ነቲ ኣብዚ ግብዚ ኣብ ዘተኮበ ደረጃ ቡራካ ዝርከብ ምፍራይ መግቢ ናብ ባርብ ምግባራት ስርገላዊ ንኸህሉ ተግዳሖ ንኸኸፈኑ ጸርታት ግብረ ጸባይ ደግ ይሕብር፡

ሚኒስቴር ስርገላዊ ኣቶ ኣኒራይ ኣብ ዝተራጎሞ ምዃን ጸርታት ማሕት ኣብ ምዕቃብ

ፍርድን ክገባ ከምዘኸፈኑ ዝሆልም ስምዖን ኣብታውያን ሓረጎታት፡ ዝዘዎ ስልጣንን ናይ ብሉጽ ምክር ወረቐትን ዓዳላ እዩ፡

ብ17 ጥቅምት 1987 ዝጀመረት ኣህጉራዊ መዓልቲ ምውጋድ ድኻብ፡ ምስ ዓለምላካዊ መዓልቲ መግቢ ሓብራ እዮ ምት ምት ትባከር፡ እዚ ካብ እትባከር 37 ዓመት ኣቐጸራ ዘለ ኣህጉራዊ መዓልቲ ምውጋድ ድኻብ፡ እኩብ ህዝቢ ኣብ ጎደናታት ከተማ ፓሕ ብምውጻድ ድኻብ ግህነት ሰቡዳዊ መሰል ምዃን ዝኣደገሉ ስብ እዩ፡ ካብኡ ንይተር ከኣ 17 ጥቅምት ምዃን ክትባከር ደሕሪ ምዃን ኣብ 2015 ዓ.ም. 193 ሃይራት ኣብቲ ውድብ ስብራት ሃይራት፡ ክሰብ 2030 ዓ.ም ኣብ ዘሎ ግብ ድኻብ ብምውጋድ፡ ዓለም ናብ ዘኣቕ ምዃን ክወሰድ ዝክኸል ርክብ ኣፍደገ ምዃን ከኣ ዝክኸል ከይላዊ ለውጢ ምምጋብ ዝሆል መግቢ ኣተኣታትዮ፡

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃይራዊ መዝገብ
09:05	ኣርብክስ
09:40	ሃሎ ቁልው
10:15	ፓኖራማ
11:00	ሰለ ስፕርት
12:30	ዘፍ (ትግርኛ)
12:55	ምዃሪ ጥያዴያን
13:30	ዘፍ (ዓረብ)
13:50	መልሲ ኣብ መሰሪር
14:30	ናትራን
17:00	ደካማት
17:30	ሳይዳ
18:30	ደረት ቃና
20:00	ዘፍ (ትግርኛ)
20:13	ፊልም ራብዓት
21:00	ዘፍ (ትግርኛ)
21:25	ተክኢንግሊት
22:00	ዘፍ (ዓረብ)
22:10	ጸሃቕ
22:30	ዘፍ (እንግሊዝ)

ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ዝብእን ወኻርያን (ጽውጽ ዋይ)

ሓደ እዋን ሓንቲ ወኻርያ ክበረት። እዛ ወኻርያ ክልተ ወሓዳት ክቡሩ። ነቲ ሓደ ወሓዳ 'ክበደም'። ነቲ ሓደ ክእ 'ኸበደም' ዝበል ስም ሃቡዮም።

እዛ ወኻርያ ከሉ ግዜ ንግሆ ተንሲኡ ንደቃ መግቢ ከተናዲ ትኸይድ ክበረት። ቅድሚ ምውጻእ ክእ ንደቃ።

“እዞም ደቀይ! ንዓይ እንተዘይኮይኑ ንኻልእ ግዕዝ ክትይኸፍቲ። እን መጻእ ኸበደም። ክበደም ክፈቲኒ!” ምስ በልኩኹም ሞራይ ትኸፍቲ። በሉዮም።

ንሓዮም ከኡ “ሕራይ፡ ሕራይ!” በሉዮም።

ሓደ መዓልቲ፡ ዝብእ. መጻኢ በቲ ዓርጓድ ድምጽ።

“ደቂ ሓውተይ! ክፈቲኒ ግዳ! ሓንሳእ ስዕም ክብላኩም” በሉዮም።

ንሓዮም ከኡ “እይፋልናን ኣይንኸፍትን። መን ምዃንካ ፈለግናካ ኣለና። ኣደና ክእ ብዘይካ ንዓይ ንኻልእ ክይትኸፈቲ ኣላትና” በሉዮም።

ዝብእ. ብዙሕ ክበሸም ፈተኑ።

ንሓዮም ግን ምኽፋት ኣበደዮም።

ዝብእ. ተሰፋ ምስ ቁረጹ ሓደ ሓሳብ ሓሰቡ። ክሳብ ወኻርያ እትመጽእ ተሓቢኡ ተጸቢዮ። ንደቃ እንታይ ክም እትበሉም ክእ ጸን ኣሉ ስምዓ።

ወኻርያ ዝብእ. ጸን ኣሉ ይሰምዕ ክም ዝበረ ኣይፈለጠትን። ምጽእ ኣሉ ክእ ንደቃ።

“ኸበደም ክበደም እን ኣደኹም” ክፈቲኒ። በሉዮም።

ንሓዮም ክእ ኣደኦም ምዃና ፈልዮም ክፈቲዮም። መግቢም ድማ ሃቡዮም። ክሳብ ዝጸገቡ ክእ በልዮም።

ወኻርያ፡ ሓንሳእ ኣዕራፋ ተመሊሳ ንድራር ዝኸውን መግቢ ከተናዲ ወጽኦት።

ዝብእ. ክጸበ ጸኒሑ ክም፡ ናታ ድምጺ ገይሩ።

“ኸበደም ኸበደም እን ኣደኹም” ክፈቲኒ። በሉዮም።

ንሓዮም ክእ ኣደኦም ስለዝመሰሉዮም ክፈቲዮም። ዝብእ. ምዃኑ ምስ ፈለጡ ክሕብኡ ፈተኑ።

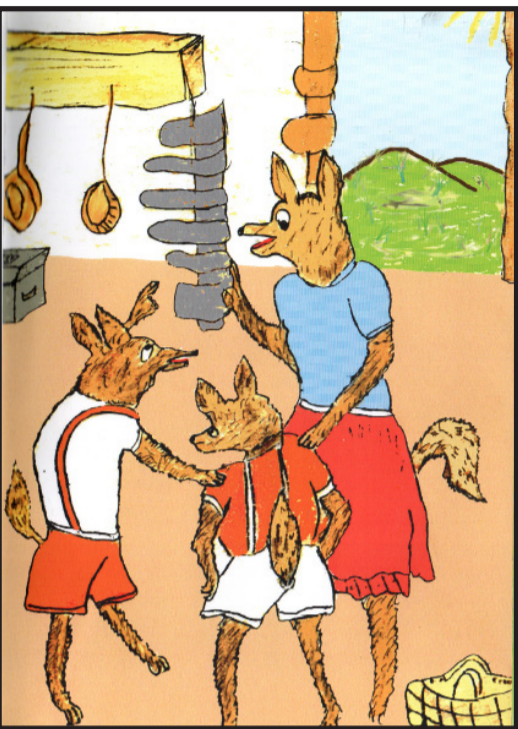
ዝብእ. “ኣጅኹም ደቂ ሓውተይ! ሓንሳእ ሞራይ ስዕም ክብላኩም” ተሃዊኸ ኣለኹ። ቀልጥፋ ንዑ ሰምዑኒ” በሉዮም።

ንሓዮም ከኡ ሓቂ መሰሉም ክሰዕሙም መጽኡ።

ኸዑ ዝብእ. ቅድም ንኸበደም፡ “ንዓስኪ ወዲ ሓውተይ ስዕም ክብላኩም” ኣሉ ቅድም ስዕም ኣበሉ። ደሓ ክእ ክብሉ ኣበሉ።

ክበደም ክሃድም ደለዩ።

ዝብእ. ግን ንዓኡ ውን ሕዝ ኣበሉ ስዕም

ክብሉ ኣበሉ። ኣፋ ደብተ ክእ ክብቲ ዝ ወጽኦ።

ወኻርያ፡ ክብቲ ክይዳቶ ዝበረት ቦታ ንደቃ ዝኸውን መግቢ ሓዛ ተመልሲት። ክም፡ ልማዳ ድማ።

“ኸበደም ክበደም እን ኣደኹም” ክፈቲኒ። በሉዮም። ግን ዝምልሰላ ኣይረኸበትን።

ወኻርያ ሰግኦት። ነቲ ግዕዝ ቀስ ገይራ ድፍኦ እንተ ኣበሉቶ ስቕ ኣሉ ተኸፍቲ። ኣዘዮ ድማ ፈርሐት። ግን ተሰፋ ክይቁረጹት ክትጽውዕ ጀመረት። ዝምልስ ግን ኣይረኸበትን።

ምጽቀዕ ገዲፋ ኣሰር ደቃ ክተናዲ ጀመረት። ክብቲ ዝፈርሓቶ ኣይወጽኦትን። ገለ ንግብ ደምን ምንጫት ጸጉርን ቅዳድ ክዳንን ረኸበት። እንተኸኸፍቲ ‘ደቀይ ሞይቶም እዮም’ ኣሉ ኣይቀበሉትን። ‘ሃዲሞም’ ግን ዝኸኸፍቲ ኣሉ ደገ ወጻኢ ክትደለዮም ጀመረት።

ቀሩብ ወጽኦ ምስ በለት ንዘገዕ ምስ ዕያውታ ረኸበት። በገዕ ንወኻርያ ምስ ረኣየት ዕያውታ ክይትወሰደላ ፈርሐት።

ወኻርያ ግን “በገዕ ሕያውቲ ኣደ ዕያውቲ እቲ ሓደ ክበደም እቲ ሓደ ኸበደም ደቀይዶ ርኢኹ?” በሉዮም።

በገዕ “ኣይረኣኹን! ንላም ሕተትዮ” በሉዮም። ወኻርያ ክይዳ ክይዳ ንላም ረኸበታ።

ላም ደቃ ክይትኸፍቲ ፈራካ ክትወግእ ደለዩት።

ወኻርያ ላም ክይትወግእ እናፈርሐት “ላም ኣደ ብተይ ጸባ ወግቢተይ እቲ ሓደ ክበደም እቲ ሓደ ኸበደም፡ ደቀይዶ ርኢኹ?” በሉዮም።

ላም ከኡ “ኣይረኣኹን ንምንቲል ሕተትዮ” በሉዮም።

ይቕጽል ምንዮ ጸጋይ

‘ራኢና ... ንዝርን ህዝብን ዘጸውዑ መንእሰያት ምፍራይ’የ!

ግንብር ተኒሰ ኣሰመራ፡ ኣብ ክረምቲ ከሰልጥኖም ዝጸንሐ ተመሃሮ ብ22 መስከረም 2024 ኣመራጸ። እዞም ኣብ ክረምቲ ዝሰልጠኑ ተመሃሮ 24 ደቂ ኣጸንጎቶ ዝርከቡም 70 ተመሃሮ ናብ መመሪቕታ ቤሊታም። ኣብቲ ዝተካየደ ናይ ምምራቕ ስነ ስርዓት ተመሃሮ፡ ተኒሰ ብምጽዋት ንዕዳማት ኣዘገገዎም። ኣብቲ ዕለት ተረኺቡና ምስ ዕውታት ሰልጠነቲ ዝበርኩሉ ዕል ይቕጽል። ሰናይ ንብዘ!

ምስ ዝኣርገኹ ከተላልዩና?
ሰመይ ሰገን ሚኒኤል ዮውሃንስ እዘሎ። ዕድመይ ዓርባት እዩ። ኣብ ቤት ትምህርቲ ኣርባዕተ ኣሰመራ ሳልሳይ ክፍሊ ደማ እመሃር።

ክረምቲ ኣበይ ኣሕሊፍኩ?
ኣብ ዕረፍቲ ኣሕሊፈድ። ተወሳኺ ደማ ኣብ ማዳ ተኒሰ ኣሰመራ ንሰላሳ ኣዋርሕ ሰልጠና ተኒሰ ተመሃራ።
ሰልጠና ተኒሰ ከመይ ነይሩ?
ሰልጠና ኣዘዮ ጸብቕ ነይሩ። ደስ ኣሉኒ እዩ ተመሃራ። ኣመና ደማ ተሓገላይ።
ጸውታ ተኒሰ እንታይ ጠቓሙኪ?
ሓደ ተኒሰ ዝጸውዕ ሕጉስ ክምዘኸውን ፈለጠ። ተሓገሳ ደማ ተመሃራ። ምስ ሰገን ደማ ተላልዩ ኣለኹ።

ኣብ ጸውታ ተኒሰ እንታይ መደብ ኣለኪ?
ብዘገብኡ ተጽዋተ ብተኒሰ ስም ሃረይን ህዝበይን ክጸውዕ ተሰፋ ኣለኒ።
ከተመሰግንዮም እትደልዩ?
ንሰድራ ቤተይ፡ ክምኡውን ንፋዳት መምህራንይ ኣዘዮ ኣመሰግንዮም።
የቕጽልና!
እጎውን የቕጽለይ!

ምስ ዝኣርገኹ ከተላልዩና?
ሰመይ ናታን ኣንገሎም ግንደብርን እዘሎ። ዕድመይ ስንጉት እዩ። ኣብ ቤት ትምህርቲ ኣርባዕተ ኣሰመራ ደማ እመሃር።
ሰልጠና ተኒሰ ከመይ ነይሩ?
ሰልጠና ኣዘዮ ጸብቕ ነይሩ። ምስ ክልኦት እውዳደር ነይሩ። ኣብ ድልዳላ ኣተተይ ደማ ጸብቕ ለውጢ ኣምጺኦ። ጸውታ ተኒሰ ኣዘዮ ደስ ዘበል ጸውታ እዩ።
ጸውታ ተኒሰ እንታይ ጠቓሙኪ?
ሓደ ናይ ክረምቲ ግዜ ብዘገብኡ ንኸገብሩ ኣኸኣሉኒ ዝበዘሐ ግዜ ኣብ ስፕርት እዩ ኣሕሊፈድ። እዚ ደማ ሕጉስ ክምዘኸውን ደኸደይ። ክልኦይ ደማ ምስ ክልኦት ተመሃሮ ጸብቕ ተላልዩ፡ ኣዕፍኽ ኣዋርኩ። ክብ ሕማቕ ሃረት ደማ ተጻልዩ።

ኣብ ጸውታ ተኒሰ እንታይ መደብ ኣለኪ?
ኣብቲ ዝበረ ወድድር ቀዳማይ ተግዋቲ ኮይን ወርቂ መዳልዮ ተሸለመ። ኣብ ዝቕጽል ደማ ብዘገብኡ ተጽዋተ ንዝርን ኣርባዕተ ወከለ ምስ ክልኦት ሃረት ተወዳዳሪ ስም ሃረይ ክጸውዕ ክጸዕር እዩ።
ከተመሰግንዮም እትደልዩ?
ንሰድራ ቤተይ፡ ክምኡውን ንፋዳት መምህራንይ ኣዘዮ ኣመሰግንዮም።

ምስ ዝኣርገኹ ከተላልዩና?
ሰመይ ቅዳሕ ተኸለሃይዮም ኣሰመላሽ እዘሎ። ዕድመይ ዓርባት እዩ። ኣብ ቤት ትምህርቲ ኣራፋይላ ራብዳይ ክፍሊ ደማ እመሃር።
ክረምቲ ኣበይ ኣሕሊፍኩ?
ኣብ ክረምቲ ኣብ ተኒሰ ኣሰመራ ንሰላሳ

ኣዋርሕ ሰልጠና ተኒሰ ተመሃራ።
ሰልጠና ተኒሰ ከመይ ነይሩ?
ኣዘዮ ጸብቕ ነይሩ። ኣብቲ እንመሃር ዝበርኩ። ወድድር ሰለጠነራ ኣብቲ ዝበረ ወድድር ክብ ዕድመይ ቀዳማይ፡ ወጽኦ ወርቂ መዳልዮ ተሸለመ። ቀዳማይ፡ ሰለጠነራ ደማ ሞራል ረኸበ ኣለኹ።
ጸውታ ተኒሰ እንታይ ጠቓሙኪ?
ብዕድመ ተፈላሲና ንጸውዕ ሰለጠነራ ኣብ መሃና ደስ ዘበል ወድድር ነይሩ። ተኒሰ ክትጽውዕ ደስ ዝበል ስፕርት ሰለጠነራ ምስ ሰገን ክላይ ሞናይ ክሕሉ ኣኸኣሉኒ። ምስ መዳይ ሕውነት ክገራ ደማ ኣገዘኒ።
ኣብ ጸውታ ተኒሰ እንታይ መደብ ኣለኪ?

ኣብ ተኒሰ ጸብቕ ወጽኦት ኣመዘገቢ ሰለጠነራ። ክብዘ ዘኸኸፍቲ ንሰላሳ ነፊስ ሰመይን ስም ሃረይን ክጸውዕ ሕልሚ ኣለኒ።
ንኻልኦት ተመሃሮ እንታይ ትበልዮም?
ተኒሰ ብዙሕ ሰብ ሰለጠነራም ብዙሕ ዝጸውዕ ዩለን። ቤት ትምህርቲ ተኒሰ ኣሰመራ ንኸኸፍቲ ተመሃራይ ክፍት ሰለጠነራ ግዜም ኣብ ዘይጠቐም ክብ ዘሕልፍዎ ኣብዘ መጻኢም ክጸውዑ እምዕዳም። ጸውታ ተኒሰ ናይ ከሉ ተመሃራይ ጸውታ ምዃኑ ክትገብርዎም ኣደላ።
ከተመሰግንዮም እትደልዩ?
ንኣደን ኣይደን ክምኡውን መምህራንይ ኣዘዮ ኣመሰግንዮም።
የቕጽልና!

ዘፍ ወዳኑ

ተስፋ-አለም የጫና

ሐማስ፡ መራሐኑ አብ ቃዛ ከምኦታቸትሉ አረጋጊዱ

አብ ወጽዎ ጃዝ ዝመደቡ ሰባት ጉጅሎ ሐማስ መራሐኑ - ያሕዳ ሲገዋር ዝሓለፈ ሐምስ ከምኦታቸትሉ አረጋጊዱ።

“ብድማንን ዝወደቅ ቅዱስ ሰው” ክብል ደማ ዝለደዎ።

ላዕለዎ ብዓል-ሰላም ናይቲ ጉጅሎ - ንሊሊ ሃይማኖት ግርቢ ብክሓርኩን ኣብ ዝሎ ሐዲታ ያሕዳ ሲገዋር ህይወቲ ንኣርባተን ፍልጠናውያን ዘወገደ ተገባሩ ሰባት ምዃኑ ድሕሪ ምጻድ ክሰብታ ተወጊኡ ጎንፋሉ ዝሓለፈትላ ህዋት

ክሰብኡ ኣብ ኣዱ ጨጠታ ይታኸብ ኮምፕሎኒ ተብሎ።

አብ መወጫታ ኮኔ “ግን ያሕዳ ሲገዋር ንኣይልን ጸግግን ሐማስ መሊሱ ከይደ እዩ። ሐማስ ኢዮሩሊም ርእሱ ክሓር ሃገረ ፍልጠናም ኣብ መራት ፍልጠም ክኮበ እንደሞህረት ቃልሱ ብዘለገለ መንገድ ክቐጽሎ እዩ” ክብል ኣጠየቀዎ።

እራሱል ኣቐዲሞ ብኣሙስ ምሽት ኣብ ዝዘርኩሉ ተብሎ። እቲ ቀንዲ ሃንዳሊ መዋቃዕቲ 7 ጥቅምት 2023

ምዃኑ ክኸተሉ ዝጸንሐት ወዲ 62 ዓመት መራሐኑ ኣብ ሓደ ህንጻ እንክሎ ኣብ ታንኪ ብዘተኮሙሉ (ምግ ተሃራመ) ከምኦታቸትሉ ኣፍሊጣ ነይሩ።

አመጺ እትርገሙን ሓዳላ ሃገራት ምዕራባዊ ቅትባት ያሕዳ ሲገዋር ነቲ ህይወት ኣሰታት 42 ሺሕ ፍልጠናውያን ባለዑ ዘሎ ደማዎ ከፍተን ጃዝ መሽጎምታ ክከበረሉ ጎንጎሊቲን ክከበጸ እንክለዎ ገላ ወገናት ግኑ እቲ ቅትባት ነቲ ኮንታት መሊሱ ከዮብሶ ሰባትም ይገልጹ።

ነታንያሁ፡ እስራኤል ንኢራን ክትድብድባ ከቲሙ

ቀዳማይ ሚኒስትር እስራኤል ቤኛሚን ኮንገሪት ሃዱ ኣብ ኢራን ክትድብድባም ናይ ዝሓረፈቶም ዝርዝር ዓላማታትን ዝኮዘሉ ስድስት ኮምፕላኒታት ተተብሎ።

ዝሓለፈ ሐምስ ሓደ ስሙ ክዋብ ዘይደለ ላዕለዎ ብዓል-ሰላም እስራኤል ‘ኤቢሊ’ ዝከባወለ ማዕኸን ዘይ ኣመጺ ኣብ ዝሎ ሐዲታ ኮንገሪት ክኔብድብ ኣለዎ ተገባራ ብክሓርቲ ሰላም ሲገዋርን እስራኤል ዝጸገሉ ዓላማታት ኢራን ንጎሉ ከምክቐብሎ ኣፍሊጠ።

እንተኾነ እቲ ክድብድባ ተመራዙ ዘሎ ዓላማታት ወተሃደራዊ ደዩ ሞላ ሲባይ እቲ ብዓል-ሰላም ተወግኪ ሓዲታ ክብላ ኣይከኣለን።

ብተወግኪ እስራኤል ነቲ ናይ ሕገ መዋቃዕቲ እትፍጽመሉ ስድስት ፍ ኮምፕላኒታት እቲ ብዓል-ሰላም ኣመልኪቲ።

ገላ ማዕኸት ዘይ ኣመጺ ግኑ እቲ መዋቃዕቲ ቅድሚ ፕሪዚደንታዊ ምርጫ ኣመጺ ከይተፈጸመ ከምዘሰርፍ ይታሰብ።

‘ሞሽገዮን ፖስት’ ዝከባወለ ኣብ ኣመጺ ዝኸተሎ ጋዜጣ ኣብ ፈለግ ናይዚ ስሙንዚ ኣብ ዝዘርኩ ሐዲታ “እስራኤል ኣብ ኢራን ንወተሃደራዊ

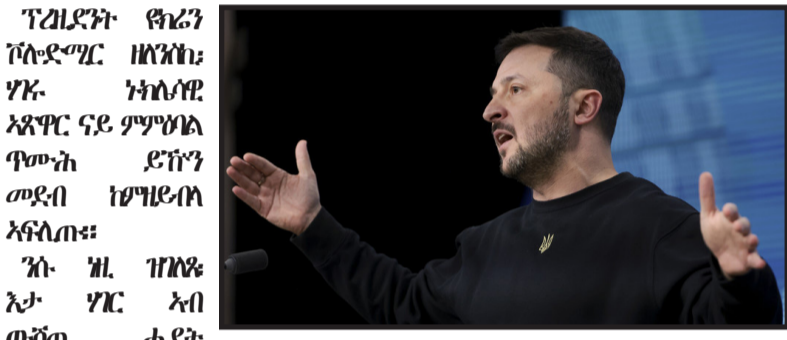
ዓላማታት ጥራሕ ከምኦታቸትሎ ኮንገሪት ፕሪዚደንት ጆ ባይደን ቃል ኣትዩሉ ኣሎ” ክብል ጸብጸቡ ነይሩ።

እዚ ኮኔ እስራኤል ክኸተሎ መጻዕዶ ነዳ ይኸን ክኣለዎ መሰጸቦታት ኢራን ክትድብድባ ኣመጺ ፈጸሞ ከምዘይትደግፎ ፕሪዚደንት ጆ ባይደን ድሕሪ ምጻድ ሰንብ ዝወጸ ሓዲታዩ ነይሩ።

እዚ ኮምፕላኒ ኣንክሎ ኢራን ነቲ ኣብ እስራኤል ክፍጸሉ ዝገብሩ መዋቃዕቲ ማዕረግ ሞሊሞል ክከህቡ ምዃና ሚኒስትር ጉዳይት ወጸኢታ ሃገር ዓላ ኣራግቲ ኣጠየቀዎ።

እቲ ኮምፕላኒታት ዝሎ ምስ ሞና-ጸሐይ ሕሃይት ኣንጻራ ጉተርኪ ብክሓርን ኣብ ዘደደ ዝርብ ኮይኑ ኢራን ንገዛን መዋቃዕቲ እስራኤል ምላኽ ክከህቡ ምእኢ ብምእኢ ተጻልፎ ከምዘለውን ወሲኹ ኣገገዘ።

ዮክሬን፡ ‘ኩክሌሳዊ ኣጽዋር ንምምዕባል መደብ የብለይን’ ትብል

ፕሪዚደንት ዮክሬን ቮሎድሞር ዘላእኪ፡ ሃዱ ኣብ ኣጽዋር ናይ ምምዕባል ሞሙሕ ደኸን መደብ ከምዘይሰለ ኣፍሊጠ።

እቲ ገዚ ዝሎ እታ ሃገር ኣብ ወሻጢ ሓደት ስሙናት ክኣለዎ ኣጽዋር ከተምባል ከምኦታቸትሎ ኣብ ጀርመን እትኸተም ስልድ” ዝከባወለት ጋዜጣ ንኣይ ላዕለዎ

ዮክሬን ብዓል-ሰላም ብምቃላ ዝሓለፈ ሐምስ ድሕሪ ምስብራ እዩ። ዘላእኪ ግን ብኣሙስ ምስ ሓደሽ ሞና-ጸሐይ ክፍ ኮኔ - ሀሳብዎ ማርክ ሩተ ኣብ ብራሲሊ - ባልጃም ድሕሪ ምርኽብ ንገዛገኛታት ኣብ ዝሎ ጋዜጣ መሰጸ።

“ሓደ ሓደ ግዜ ባልጃም ጸግግን ገገር ኣና። ሓቲ ንምዕባል ግኑ ኣብ ኣጽዋር ኣጽዋር ንምምዕባል ተጻልፎ ምሳውና ዘመልክት ዘሪ ኣተገባዎ ኣይገልጻን ኣና” ክብል ምላኽ ነይሩ።

እቲ ወሲኹ “እስፍ እንትርፎ ምስ ክፍ ምጽግር ካልእ ዝኸን ደኸን ምርጫ የብልና። ሞላ ኣብ ኣጽዋር ምምዕባል ምርጫ ኣይከኣለን” ኣለ። ደኸን ምርጫ እቲ ፕሪዚደንት ኣቐደም ኣብሉ (ዝሓለፈ ሪባ) ኣብ ዝሎ ሐዲታ

ምስዚ ዝሓለፈ ሐምስ ዝሎ ዝገሎ መሰጸፎ ኣሰገዎ ነይሩ።

እቲ ኣብ መሰጸፎ “ዮክሬን ድሕሪት ንምርጫ ክኣተ ኣሚራታት ጥራሕዩ ዘለዩ። እቲ ኮኔ - ወይ ናብ ክፍ ምጽግር ወይ ደማ ኣብ ኣጽዋር ምውናን እዩ” ክብል ተረብኪ ነይሩ።

እቲ ወሲኹ ኣቐዲሞ ናብ ኣመጺ ኣብ ዝሆሉ ኣዋን እውን “ኮሚ ከፍተ ከውጽኣና ዝገብል ምስ ክፍ ምጽግር ደዩ ሞላ ኣብ ኣጽዋር ምምዕባል እዩ?” ክብል ንድናልድ ጎራምፕ ተወሲዞም ከምዘበረ ተብሎ።

ድሕሪ ምስብራን ሕብረት ሰባት ብመሰረትቲ ኣብ 1994 ዝከፈሩት ብ ‘መዘር ቡግሪስት’ ዝፍለጡ - ኣመጺ እንገሊብን ናሲን ዝኸተማሉ ወፊድ ዮክሬን ኣብ ትኩሩ ግዜታ ዝሎ ኮሎ ኣብ ኣጽዋር ንኣሶ ከምዘረኸት ስድስት የመልክቲ።

ዝኣራገዙ ግብራት ምወተሃደራት ሕብረት ሃገራት ኣብቲ ክባ ተዋራርም ከምዘሎ ይፍለጥ።

እንተኾነ እቲ ግብራት ምወተሃደራት ንሕዝብ ኣብቲ ክባ ክርሕቑም ከምዘኣኩሉ እትሰብእ እስራኤል ሕብረት ሃገራት ኣብ ዝኣገረ ግዜ ኣብቲ ቦታ ክሰከም ትኣትት ከምዘሎ ይግለጻ።

እትምልሉ ሰድሳት ኣዘዩ ጸብ ምዃኑ ተግዘብቲ የረድኡ።

ቀ/ሚኒስትር ሊባኖስ፡ ንምትእትታው ኢራን ኣብ ጉዳይ ሃገሩ ይነጽግ

ግዚያዊ ቀዳማይ ሚኒስትር ሊባኖስ ናጅብ ሚኒስትር ኢራን ኣብ ጉዳይ ሃዱ ንክትገብር ዘላ ምትእትታው ብኸሪ ከምዘጸን ኣፍሊጠ።

እቲ ናይ ሓዲራ መራሐኑ መዋቃዕቲ፡

ዝሎ ዘፍለጠ ኢራን ንጉዳይ ደብዳቤ ሊባኖስ ዝምልከት ውሳኔ ሕብረት ሃገራት ኣብ ባይታ ንምትግብር ምስ ፈረንሳ ክክብረብ ድልውቲ ከምዘኩ ኣራጎሕ ፓርላማ እታ ፋይደት ሃገር ድሕሪ ምጻድ እዩ።

ብቲ መሰጸፎ ዝተቐየጠ ናጅብ ሚኒስትር ደግሞ “ኣብ ዘይምልከት ጉዳይ ሞላ ስራሕ ምዃል ክከህቡ ኣለዎ” ክብል ጎምሊ ግርቢ ምላኽ ከምዘለኩ ተተብሎ።

ኣብ 2006 ዝጸደቀ ብ ‘ውሳኔ 1701’ ዝፍለጠ ብይን ሕብረት ሃገራት ምስ እስራኤል ዘዳውብ ደብዳቤ ክፍል ሊባኖስ ኣካል ስራሕ መዋቃዕቲ ሊባኖስ ኣብ ዘይከኣት ወተሃደራት ደኸን ኣጽዋር ናጻ ክኸውን ዝጠልብ እዩ - ብመሰረት ጸብጸዎ።

ኣራጎሕ ፓርላማ ኢራን መሰጸፎ ቮር ጋሊፍ፡ ሃዱ ኣብ ጎምረ እቲ ውሳኔ ኣመልኪታ ምስ ፈረንሳ ክክብረብ ድልውቲ ከምዘላ ዝሎ፡ ሐምስ ምስ ማዕኸት ዘይ ኢራን ኣብ ዘደደ ቃሉ መልክት እዩ።

ቀዳማይ ሚኒስትር ናጅብ ሚኒስትር ኮኔ “ኢራን መዋቃዕቲ ሊባኖስ ክኸተውን

ባንግላድሽ - ቀ/ሚኒስትር ነባር ክትቅየድ ትእዛዝ ተመሓላፊ

ቤት-ፍርዲ ባንግላድሽ ብዘሰዎሮ ናቢ ኣብ ሰልጣና ዝተኣልዩት ቀዳማይ ሚኒስትር ናይታ ሃገር ዝሰረት ሸኽ ሓሲና፡ ኣብ ትኩሩ ቀይዲ ክትኣቲ ትእዛዝ ኣመሓላፊ። እታ ገል 77 ዓመት መራሐኑ መዋቃዕቲ ዝሰረት ህይወት ናይ ልዕሊ 700 ባንግላድሽውያን ዝሕከሙ ሓዳላ ህዘዎሮ ናቢ ምስ ኢጋሞግያ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ኣሓ ሰልጣና ሰደቐ።

ሞና ኣክብር ሕጊ ኣህጉራዊ መጋቢያ ዝገብሩት ባንግላድሽ ብኣሙስ ኣብ ዝሎ ሐዲታ ሸኽ ሓሲና ካልኣት መሳርሒት ዝሰሩ 45 ሰብ-ሰልጣና ነባር፡ ዝመጸእ 18 ሕጻር ክኮም ንምግባር ኣተቲ መጋቢያ ብኣካል ክርከቡ እቲ ቤት-ፍርዲ ኣዘዘ ከምዘሎ ገለጹ።

ሸኽ ሓሲናን መሳርሒታን ቀሪቡም ዘሎ ክሲ - ‘ዝፍት ኣንጻር ሰብኣውነት’ ዝብል ምዃኑ ውጥን እቲ ሞና ኣክብር

ሕጊ ወሲኹ ተብሎ። ሸኽ ሓሲና፡ ኣብቲ ን15 ዓመታት ሃገር ዝመርኣትሉ ኮሪሻ ሰልጣና ብ5 ኣሓ ድሕሪ ምውራዱ ብኣ-ንብኣ ኣብታ ሃገር ሃዲሞ ኣብ ህንዲ ከምኦታቸትሎ ክኣብ ሕጅ ኣብኣ ከምዘላን ይፍለጥ።

ባንግላድሽን ህንዲን ብዘኸን ዝተኸሰሱ ሞርሙራት ኣሕሊፊን ክወግባ ዘገድድ ውዕል ሰብሰቦን ሸኽ ሓሲና ናብ ሃገራ ኣብ ምምላስ

